

N:o 8.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående förhöjning i de vaktmästarne hos åtskilliga statsmyndigheter tillerkända löneförmåner; gifven Stockholms slott den 17 december 1897.

Under åberopande af bifogade utdrag af protokollet öfver finansärenden för denna dag vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att medgifva, att å staterna för nedannämnda verk, nemligen:

Högsta domstolen,
Justitie-, utrikes-, landtförsvares-, sjöförsvares-, civil-, finans- och ecklesiastikdepartementens afdelningar af Kongl. Maj:ts kansli,
Nedre justitierevisionen,
Justitiekanslersemetet,
Svea hofrätt,
Fångvårdsstyrelsen,
Arméförvaltningen,
Fortifikationen,
Marinförvaltningen,
Kommerskollegium,
Statistiska centralbyrån,
Landtmäteristyrelsen,
Landbruksstyrelsen,
Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen,
Jernvägsstyrelsen,
Öfverståthållareembetets kansli,

Kammarkollegium,
 Statskontoret,
 Kammarrätten,
 Generalpoststyrelsen,
 Telegrafstyrelsen,
 Generaltullstyrelsen,
 Öfverintendentsembetet,
 Domänstyrelsen,
 Riksarkivet,
 Kongl. Biblioteket,

må uppföras *ej mindre* för de vaktmästare, som åtnjuta i lön 800 kronor och i tjänstgöringspenningar 300 kronor, ett ålderstillägg å 100 kronor, att utgå efter fem års väl vitsordad tjänstgöring, *än äfven*, utöfver de i nämnda stater för de vaktmästare, som åtnjuta i lön 500 kronor och i tjänstgöringspenningar 200 kronor eller 300 kronor, uppförda ålderstillägg å 100 kronor hvardera, att utgå efter fem års väl vitsordad tjänstgöring, ett andra ålderstillägg likaledes å 100 kronor, att utgå efter tio års så beskaffad tjänstgöring;

att utöfver det å staten för landtförsvarsdepartementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli för en vaktmästare å kommandoexpeditionen uppförda arfvode å 750 kronor må till bemälda vaktmästare efter fem års väl vitsordad tjänstgöring från fjerde hufvudtitelns anslag till ålders- tillägg utgå ett ytterligare belopp af 100 kronor;

att för den vid fortifikationen anstälde vaktmästare må uppföras ett ålderstillägg å 100 kronor, att från fjerde hufvudtitelns anslag till ålderstillägg utgå efter fem års väl vitsordad tjänstgöring;

att, med ändring af den för vaktmästarne vid länsstyrelserna gällande aflöningsstat, i hvad denna stat afser länsstyrelsen i Stockholms län, de vid nämnda länsstyrelse anstälde vaktmästare skola ega åtnjuta ett ålderstillägg å 100 kronor efter fem års väl vitsordad tjänstgöring och ett andra ålderstillägg likaledes å 100 kronor efter ytterligare fem års så beskaffad tjänstgöring; samt

att utöfver det å staten för rikets allmänna kartverk för en vaktmästare uppförda arfvode å 900 kronor må till bemälda vaktmästare efter fem års väl vitsordad tjänstgöring från anslaget till rikets allmänna kartverk utgå ett ytterligare belopp af 100 kronor;

allt med iakttagande att samtliga sålunda föreslagna ålderstillägg skola utgå under samma vilkor, som för åtnjutande af redan medgifna ålderstillägg äro bestämda, samt att de nya ålderstilläggen och förhöjda arfvodena icke i något fall få utgå före 1899 års början.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse väl bevågen.

OSCAR.

Hans Wachtmeister.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 17 december
1897.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve DOUGLAS,
Statsråden: herr friherre ÅKERHJELM,
 WIKBLAD,
 GILLJAM,
 friherre RAPPE,
 CHRISTERSON,
 ANNESTEDT,
 VON KRUSENSTJERNA,
 grefve WACHTMEISTER.

Efter gemensam beredning med cheferna för öfriga statsdepartement föredrog chefen för finansdepartementet, statsrådet grefve Wachtmeister:

Särskilda af vaktmästarne hos statsrådsberedningen, högsta domstolen, nedre justitierevisionen, statsdepartementen och flertalet af statens embetsverk och myndigheter i hufvudstaden gjorda underdåniga ansökningar, att Kongl. Maj:t måtte taga i öfvervägande, huruvida icke staten skulle kunna bereda någon förhöjning i de vaktmästarne tillerkända löneförmåner, samt härom göra den framställning till Riksdagen, som kunde finnas vara af förhållandena påkallad;

öfver hvilka ansökningar, så vidt de afsåge vaktmästarne hos de under statsdepartementen hörande myndigheter, dessa myndigheter sig yttrat, hvarje myndighet öfver den af dess vaktmästare gjorda ansök-

ning, hvarjemte statskontoret afgifvit infordradt underdånigt utlåtande i ärendet.

Departementschefen anförde härefter:

Till stöd för de gjorda framställningarne hafva sökandena anført, att, sedan nu gällande löneförmåner för vaktmästarne fastställdes, förhållandena väsentligen ändrats så väl med hänsyn till dessa löneförmåners förmåga att räcka till för fyllande af tjensteinnehafvarnes berättigade behof som ock med afseende å det desse åliggande arbete, till närmare utveckling hvaraf sökandena anført, att kostnaderna för bostad och öfriga förnödenheter numera vore betydligt högre än det belopp, hvartill de för omkring tjugu år sedan beräknades;

att, om än för arbetsklassen i allmänhet denna förändring motvägts eller mera än motvägts af ökad ersättning för arbetet, åtminstone för de dugligare och ordentligare inom klassen, en dylik förmån deremot icke kommit de i statens tjenst anstälde vaktmästarne till del;

att arbetslönernas allmänna stegring emellertid icke försiggått endast inom den egentliga industrien och de öfriga enskilda verksamhetsområden, som hastigare följde konjunkturernas vexlingar, ett förhållande, som framginge af de lönebelopp, som nu utginge till närmast jemförliga personer inom allmänna och enskilda inrättningar af mera oföränderlig natur, såsom riksbanken, jernkontoret, enskilda banker och försäkringsbolag; samt

att, om således den af staten aflönade vaktmästarens ekonomiska läge i jemförelse med de arbetares, med hvilka han kunde anses närmast likställd, numera stälde sig särdeles ogynnsamt, helst i betraktande af de större fordringar med hänsyn till klädedrägt m. m., som måste ställas på den förre, och äfven vore afgjordt ogynnsammare än den hos enskilda inrättningar anstälde vaktmästarens, oaktadt fordringarne på duglighet och ordentlighet icke kunde vara mindre, när det gälde den i statens tjenst anstälde, härtill ytterligare komme, att den efter fastställande af nu gällande lönestater i så hög grad ökade embetsverksamheten icke kunnat annat än äfven för vaktmästarne medföra en väsentlig utsträckning af arbete och arbetstid, hvarigenom de vid aflöningsstaternas uppgörande sannolikt i betraktande tagna tillfällen till extra förtjenst, som kunde för vaktmästarne erbjudas, väsentligen upphört, likasom för öfrigt andra omständigheter bidragit att minska eller upphäfva dylika möjligheter.

Flertalet lönestater för de verk, hvilkas vaktmästare nu begärt löneförhöjning, upptaga en vaktmästare, vanligen benämnd förste vaktmästare, med lön 800 kronor och tjenstgöringspenningar 300 kronor samt en eller flere vaktmästare med lön 500 kronor och tjenstgörings-

penningar 300 kronor samt ålderstillägg å lönen efter fem år med 100 kronor. Sådana äro aflöningsförhållandena för vaktmästarne i högsta domstolen, justitie-, utrikes-, civil-, finans- och ecklesiastikdepartementen, de å civildepartementets stat upptagna vaktmästarne i statsrådsberedningen, fängvårdsstyrelsen, arméförvaltningen, marinförvaltningen, kommerskollegium, statistiska centralbyrån, kammarkollegium, statskontoret, kammarrätten, generalpoststyrelsen, telegrafstyrelsen, generaltullstyrelsen, öfverintendentsembetet, domänstyrelsen, riksarkivet, kongl. biblioteket, medicinalstyrelsen och landtmäteristyrelsen.

I förevarande hänseende nära lika med ofvanberörda lönestater äro de för landt- och sjöförvarsdepartementen fastställda, hvilka upptaga, den för landtförvarsdepartementet gällande en vaktmästare med lön 800 kronor och tjenstgöringspenningar 300 kronor, en vaktmästare med lön 500 kronor, tjenstgöringspenningar 300 kronor jemte ålderstillägg efter fem år å 100 kronor och en vaktmästare (å kommandoexpeditionen) med ett årligt arfvode af 750 kronor, samt den för sjöförvarsdepartementet gällande två vaktmästare, deraf den ene å kommandoexpeditionen, hvardera med lön 800 kronor och tjenstgöringspenningar 300 kronor.

Af öfriga myndigheter, om hvilkas vaktmästare nu är fråga, komma vidare Svea hofrätt, hvars lönestat upptager en vaktmästare med lön 800 kronor och tjenstgöringspenningar 300 kronor samt tio hofrättsposter med lön 500 kronor, tjenstgöringspenningar 200 kronor och ålderstillägg å lönen efter fem år med 100 kronor, rikets allmänna kartverk med en vaktmästare med 900 kronor i årligt arfvode, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen med likaledes en vaktmästare, åtnjutande lön 500 kronor, tjenstgöringspenningar 300 kronor, ålderstillägg å 100 kronor efter fem år samt fri bostad, öfverståthållareembetet och Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Stockholms län, hvilkas samtliga vaktmästare åtnjuta hvar och en 800 kronors aflöning, deraf 300 kronor såsom tjenstgöringspenningar, jemte ålderstillägg å 100 kronor att tillgodokomma vaktmästarne hos öfverståthållareembetet efter fem och hos Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande efter tio år, landbruksstyrelsen med en vaktmästare med enahanda aflöning som vaktmästarne hos öfverståthållareembetet, patent- och registreringsverket med en vaktmästare, hvilkens aflöning för närvarande utgör 800 kronor jemte ålderstillägg 100 kronor, fortifikationen likaledes med endast en vaktmästare, hvilkens aflöningsförmåner utgå af det å fjerde hufvudtiteln uppförda anslag till aflöning och rekrytering m. m., med lön 600 kronor jemte inqvarterings- och servispennningar till belopp af 200 kronor, samt nedre justitierevi-

sionen, hvars samtliga vaktmästare åtnjuta aflöning lika med hofrättsposterna hos Svea hofrätt; varande i en del lönestater tillika stadgadt, att lönen för vaktmästare, som åtnjuter fri bostad, skall minskas med 150 kronor, hvilket afdrag enligt lönestaten för statistiska centralbyrån skall ega rum jemväl för en af byråns vaktmästare, så länge han åtnjuter nämnda förmån jemte fri vedbrand.

Af de myndigheter, som i ärendet afgifvit yttranden, har generaltullstyrelsen ansett sig ej kunna understödja den af dess vaktmästare gjorda framställning. Såsom skäl härför har styrelsen andragit, att sökandena ej ifrågasatt — liksom ej heller styrelsen hade skäl för en sådan åsigt — att innehafvarne af vaktmästarebefattningarne inom styrelsen skulle vid den allmänna löneroglering, som för omkring tjugu år sedan genomfördes, hafva tillgodosetts mindre än förhållandena då kräfde, att sökandenas påstående, att förhållandena sedan den tiden väsentligen försämrats, i det hyror och lefnadsomkostnader i öfrigt skulle hafva betydligt stigit, ej enligt styrelsens åsigt vore med verkliga förhållandet öfverensstämmande, att frågan huruvida de af sökandena omförmälda verk och inrättningar äfvensom enskilda personer höjt aflöningen för de i deras tjänst anstälde vaktbetjente ej i detta sammanhang påkallade någon närmare undersökning, då antingen olikheter i afseende å sjelfva tjänstgöringen eller andra omständigheter, såsom större eller mindre trygghet att varda vid tjänsten bibehållna, förmånen af pensionsrätt eller saknaden af sådan o. s. v., i allmänhet icke medgäfvit någon jemförelse mellan sistbemälda vaktbetjente och de i statens tjänst anstälde, samt att, ehuru antagligt vore, att de ökade göromålen inom embetsverken medfört i någon mån trägnare tjänstegöromål äfven för de der anstälde vaktmästarne, denna omständighet ej kunde tillmätas synnerlig betydelse, då i allmänhet den tid, hvarunder ifrågavarande betjentes tillstädesvaro å tjänstelokalerna påkallades, i allt fall ej utsträckts i sådan grad, att tillfällena till biförtjänst afsevärdt inskränkts.

Emellertid har generaltullstyrelsen ansett, att, derest Eders Kongl. Maj:t skulle finna de af vaktmästare inom åtskilliga andra centrala embetsverk gjorda ansökningar om löneförhöjning förtjena afseende, jemväl styrelsens vaktmästare borde komma i åtanke, en hemställan, som patent- och registreringsverket beträffande dess vaktmästare i hufvudsak biträdt.

Öfriga i ärendet hörda myndigheter hafva deremot, en hvar i hvad dess vaktmästare angår, understödt framställningarne, dervid riksarkivet, kongl. biblioteket och landtbruksstyrelsen ej haft något särskildt förslag att framställa i fråga om beloppet af löneförbättringen, fäng-

vårdsstyrelsen tillstyrkt förhöjning i andre vaktmästarens aflöning med 100 kronor, öfverståhållareembetet förordad beviljande af ett andra ålders-tillägg åt dess vaktmästare efter tio år, Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Stockholms län en löneförhöjning å 100 kronor, deraf hälften skulle betraktas såsom lön och hälften såsom tjenstgöringspenningar, kommerskollegium, kammarkollegium, kammarrätten, generalpoststyrelsen, telegrafstyrelsen, medicinalstyrelsen, landtmäteristyrelsen och väg- och vattenbyggnadsstyrelsen förhöjning i tjenstgöringspenningarne med 100 kronor, arméförvaltningen förhöjning i tjenstgöringspenningarne för hvar och en af dess vaktmästare med 100 kronor samt dessutom ett ålderstillägg för förste vaktmästaren efter fem år å 100 kronor och ett andra ålderstillägg åt öfriga vaktmästarne efter tio år likaledes å 100 kronor, statistiska centralbyrån och öfverintendentsembetet höjning i vaktmästarnes tjenstgöringspenningar med 100 kronor åt hvar samt ett andra ålderstillägg efter tio år å 100 kronor för andre vaktmästarne, marinförvaltningen förhöjning med 100 kronor i lönen och 100 kronor i tjenstgöringspenningarne för samtliga dess vaktmästare, Svea hofrätt och domänstyrelsen 200 kronors ökning i tjenstgöringspenningarne för samtliga dess vaktbetjente, rikets allmänna kartverk en löneförbättring för dess vaktmästare af 100 kronor och dessutom ålderstillägg å ett par hundra kronor, samt fortifikationen en löneförbättring af 300 kronor att betraktas såsom tjenstgöringspenningar.

För de föreslagna höjningarna hafva nyssberörda myndigheteter anfört olika skäl. Såsom sådana hafva angifvits stegringen af hyror och lefnadskostnader; den i sammanhang med göromålens tillväxt hos embetsverken i allmänhet jemväl för vaktbetjeningen uppkomna ökning i så väl tjenstgöringstidens längd som sjelfva arbetet under denna tid, något som i mest afsevärd mån framhållits af generalpoststyrelsen och telegrafstyrelsen samt Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Stockholms län, hvilken sistnämnda myndighet särskildt påpekat obilligheten af vaktbetjeningens likställighet i aflöningsförmåner med öfriga länsstyrelsens vaktmästare, hvilka hade lindrigare tjenstgöring och mindre hyreskostnader, äfvensom af arméförvaltningen, fortifikationen och Svea hofrätt; den i följd af ökningen i tjenstgöringstidens längd äfvensom andra omständigheter inträdda minskning i tillfällena till inkomster utom tjensten; de svårigheter, som, med afseende å de i de flesta vaktmästarnes aflöning ingående tjenstgöringspenningarnes låga belopp, lätt kunde uppstå att, i händelse af behof utaf vikarie för ordinarie vaktmästare, som af sjukdom hindrades att sin tjenst förrätta, erhålla duglig person, som ville uppehålla befattningen mot åtnjutande endast af den ordinaries tjenst-

göringspenningar; samt slutligen den omständigheten, att under de begge senaste årtiondena fordringarne på lifvets nödtorft och medlen för deras tillfredsställande ökats inom jemväl den klass, hvarur vaktmästarne vanligen rekryterades, hvilket haft till följd en höjning af lönerna för de med embetsverkens vaktmästare likställda befattningshafvande i enskilda inrättningar, och att det för förvärfvandet och bibehållandet i embetsverkens tjänst af dugliga och praktiska vaktmästare vore af vikt, att desses löneförmåner afpassades med hänsyn till det ökade välståndet hos de klasser, som intoge en med vaktmästarne i statens verk jemförlig samhällsställning, ehuru visserligen den säkrare ställning och den pensionsförmån, som desse senare åtnjöte, borde komma dem att åtnöjas med en något lägre aflöning än den, som tillfölle med dem jemförliga personer i enskilda inrättningar.

I sitt underdåniga utlåtande har statskontoret anfört, att, ehuru statskontoret ej kunde annat än i hufvudsak biträda de af general-tullstyrelsen till stöd för dess afstyrkande af löneförbättring åt styrelsens vaktmästare anförda skäl, som lika väl egde tillämpning i fråga om de statens vaktmästare i allmänhet, hvilkas aflöning faststälts efter år 1875, statskontoret dock ansett hvad å andra sidan andragits för en löneförhöjning måhända ej böra lemnas utan allt afseende. Särskildt syntes härvid enligt statskontorets förmenande böra beaktas den af flera myndigheter framhållna omständighet, att i följd af det jemförelsevis ringa belopp, hvartill tjänstgöringspenningarne i de fall, der aflöningen vore delad i lön och tjänstgöringspenningar — hvilket, enligt hvad af det ofvan anförda framginge, vore förhållandet beträffande vaktmästarne inom samtliga nu ifrågavarande verk med undantag af landtförsvarsdepartementets kommandoexpedition, rikets allmänna kartverk samt patent- och registreringsverket — vore bestämda, svårighet lätt kunde uppstå att vid ordinarie vaktmästares sjukdomsförfall erhålla lämplig vikarie mot åtnjutande af allenast tjänstgöringspenningarne, hvarutöfver den ordinarie för sådant fall ej vore skyldig afstå något af sin aflöning. Statskontoret hölle af sådan anledning före, att den höjning af vaktmästarnes aflöning, som kunde anses böra ega rum, lämpligen borde utgå i form af tjänstgöringspenningar. Och då af samtliga här ifrågavarande vaktmästare andragits samma skäl för erhållande af löneförhöjning, och någon fullständig utredning, hvarpå ett rättvist förslag till beviljande åt vaktmästarne hos de skilda myndigheterna af olika stora förhöjningsbelopp kunde grundas, ej nu föreläge, samt hvad af åtskilliga myndigheter anförts rörande ökad tjänstgöringsskyldighet för verkens vaktmästare i följd af tillkomsten af nya byråer eller divisioner hos verken snarare borde leda till en ök-

ning af vaktmästarepersonalen hos dessa verk, ansåge statskontoret sig i detta sammanhang böra förorda utgående till vaktmästarne inom samtliga ofvanberörda verk af förhöjning till lika belopp, hvilket af statskontoret föresloges till 100 kronor för hvarje vaktmästare. Med bifogande af en tabell, upptagande antalet vaktmästare hos hvar och en af förenämnda myndigheter och den till vaktmästarne enligt gällande lönestater utgående aflöning, hemställer derföre statskontoret, att, i händelse Eders Kongl. Maj:t skulle anse en löneförhöjning åt vaktmästarne med nyssnämnda belopp böra komma till stånd, Eders Kongl. Maj:t täcktes till Riksdagen aflåta nådig proposition om beviljande af höjning med nedannämnda belopp i följande anslag, nemligen:

1:o) Under andra hufvudtiteln eller justitiedepartementet, i anslagen till:		
Departementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli ..	200	kronor
Högsta domstolen	300	”
Nedre justitierevisionen	500	”
Svea hofrätt med derunder lydande justitiestat	1,100	”
Fångvårdsstyrelsen	200	”
2:o) Under tredje hufvudtiteln eller utrikesdepartementet, i anslaget till:		
Utrikesdepartementet	500	”
3:o) Under fjerde hufvudtiteln eller landförsvarsdepartementet, i anslagen till:		
Departementet	300	”
Arméförvaltningen	600	”
Aflöning och rekrytering	100	”
4:o) Under femte hufvudtiteln eller sjöförsvarsdepartementet, i anslagen till:		
Departementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli samt kommandoexpeditionen	200	”
Marinförvaltningen	300	”
5:o) Under sjette hufvudtiteln eller civildepartementet, i anslagen till:		
Departementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli ..	500	”
Kommerskollegium	300	”
Aflöningsmedel för statistiska centralbyrån	200	”
Landtmäteristaten	200	”
Rikets allmänna kartverk	100	”
Öfverståthållareembetet	200	”
Landsstaterna i länen	200	”

Väg- och vattenbyggnadsstaten	100	kronor
Landtbruksstyrelsen	100	„
6:o) Under sjunde hufvudtiteln eller finansdepartementet, i anslagen till:		
Departementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli	300	„
Kammarkollegium	600	„
Statskontoret	700	„
Kammarrätten	500	„
Öfverintendentsembetet	200	„
Domänstyrelsen	300	„
7:o) Under åttonde hufvudtiteln eller ecklesiastikdepartementet, i anslagen till:		
Departementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli	300	„
Riksarkivet	200	„
Kongl. biblioteket	500	„
Medicinalstyrelsen med dithörande stater	300	„

I sammanhang härmed ansåge statskontoret böra äskas Riksdagens medgifvande af en löneförhöjning åt hvar och en af vaktmästarne hos generalpoststyrelsen, telegrafstyrelsen och generaltullstyrelsen, hvilket skulle föranleda en ökning i utgifterna under aflöningsstaterna för:

Postverket med	700	kronor
Telegrafverket med	400	„ och
Tullverket med	500	„

Frågan om patent- och registreringsverkets vaktmästares löneförhöjning funne deremot statskontoret, vid det förhållande att Eders Kongl. Maj:t ensam fastställer verkets stat, ej behöfva underställas Riksdagens pröfning.

Till hvad sålunda blifvit anfördt anser jag mig böra lägga, att, ehuru ansökningar om löneförhöjning icke inkommit från vaktmästarne vid justitiekanslersemetet och jernvägsstyrelsen, hvad i fråga om öfriga, ofvan omförmälda vaktmästare blifvit anfördt äfven torde gälla beträffande den hos justitiekanslersemetet anstälde vaktmästare, som enligt gällande stat åtnjuter i lön 500 kronor och i tjenstgöringspenningar 300 kronor samt ett ålderstillägg efter fem år å 100 kronor, äfvensom beträffande förste vaktmästaren hos jernvägsstyrelsen, hvilken enligt aflöningsreglementet för tjenstemän och betjente vid statens jernvägar den 15 oktober 1897 åtnjuter fast arfvode med 1,100 kronor, deraf 800 kronor i lön och 300 kronor i tjenstgöringspenningar. Öfriga

vaktmästare vid jernvägsstyrelsen åtnjuta deremot aflöning efter andra, från de i allmänhet för vaktmästare vid statens embetsverk gällande afvikande grunder, hvarföre om dem i detta sammanhang icke är fråga.

Såsom af förestående redogörelse framgår, utgöra de för vaktmästarne vid flertalet verk i hufvudstaden fastställda löneförmåner, för förste vaktmästare, der sådan finnes anställd, 1,100 kronor, deraf 300 kronor tjänstgöringspenningar, och för öfriga vaktmästare 800 kronor, deraf likaledes 300 kronor tjänstgöringspenningar, hvar till för sistnämnde vaktmästare kommer ett ålderstillägg efter fem år å 100 kronor, så att aflöningsförmånerna för dem kunna komma att uppgå till 900 kronor.

Det torde visserligen icke kunna sägas, att under den tid af omkring tjugu år, som förflutit efter det aflöningsförmånerna för vaktmästarne fastställdes, lefnadskostnaderna i allmänhet så stegrats, att de aflöningar, som på 1870-talet varit tillräckliga, af nämnda orsak numera skulle blifvit otillräckliga, likasom man äfven torde kunna anse, att den ökning i arbete, som otvifvelaktigt för vaktmästarne uppkommit ej mindre derigenom att, i bredd med göromålens tillväxt inom flertalet embetsverk, tjänstgöringstiden blifvit utsträckt, än äfven derigenom att afstånden inom hufvudstaden i följd af stadens snabba tillväxt väsentligt ökats, i icke ringa mån uppväges af den lättnad i arbetet, som bereds vaktmästarne genom telefonens tillkomst. Men å andra sidan bör icke förgätas, att arbetsprisen under den senaste tjuguarperioden i allmänhet betydligt stigit, så att, om än vaktmästarnes ekonomiska ställning, så vidt densamma beror af aflönings storlek, tilläfväntas icke absolut taget kan sägas vara sämre än den var, då aflöningen för tjugu år sedan fastställdes, den otvifvelaktigt vid jämförelse med de aflöningar, som numera åtnjutas utaf andra medlemmar af de arbetande klasserna, ter sig såsom försämrad. Vid sådant förhållande kan det icke förtänkas vaktmästarne, att de, såsom utgångne från och sjelfva tillhörande nämnda klasser, ansett sig ega fog framhålla billigheten deraf, att äfven de för sin del komme i åtnjutande af den inträdda lönestegringen. Det får äfven medgifvas, att under nuvarande förhållanden en aflöning af 800 resp. 900 eller högst 1,100 kronor för befattningshafvande, hvilka hafva sin tjänstgöringsort i hufvudstaden och på hvilka måste ställas vissa fordringar i afseende på klädedrägt m. m., är ganska knapp, helst de nyssnämnda lönebeloppen och naturligen i synnerhet de högre bland dessa först kunna uppnås vid temligen framskriden ålder. För dem bland vaktmästarne, som äro i tillfälle att bereda sig biförtjenster af det ena eller andra slaget, tillkommer visserligen härigenom ett tillskott

i inkomsten, hvilket för åtskilliga bland dem kan vara afsevärdt nog, men för många erbjuda sig endast i ringa mån tillfällen till dylik biförtjenst och dessa tillfällen aftaga i regeln med tilltagande ålder.

Då jag på grund af det sagda icke anser obilligt, att den inträdda stegringen i arbetsprisen äfven i någon mån må tillgodokomma de i egenskap af vaktmästare vid embetsverken i hufvudstaden i statens tjänst anstälde arbetare, och i likhet med statskontoret samt flertalet öfriga i ärendet hörda myndigheter anser förbättringen i löneförmåner lämpligen böra bestämmas till 100 kronor för hvarje vaktmästare, kan jag likväl icke i fråga om den form, hvarunder nämnda löneförbättring bör utgå, ansluta mig till det af statskontoret med flera myndigheter framställda förslag om höjning af tjänstgöringspenningarne med sagda belopp. Det af statskontoret och åtskilliga andra myndigheter för valet af denna form för löneförhöjningen framhållna skälet, att det jemförelsevis låga belopp, hvartill tjänstgöringspenningarne blifvit bestämda, lätt kunde vålla svårighet att vid ordinarie vaktmästares sjukdomsfall erhålla lämplig vikarie, kan jag nemligen icke tillmäta vidare betydelse, då, åtminstone så vidt till min kännedom kommit, erfarenheten icke ådagalagt förefintligheten af någon mer afsevärd svårighet i antydda afseende. Lämpligare synes mig vara, att den afsedda löneförhöjningen beredes under form af ålderstillägg till lönen, hvarigenom förhöjningen kommer att inträda vid en tid, då i regeln familjens tillväxt och småningom minskadt tillfälle till biförtjenster gör behovet af ökade inkomster mera kännbart, på samma gång som denna form för löneförbättringen äfven kommer att medföra en behöflig höjning i pensionsbeloppet. Medan förste vaktmästare för närvarande icke åtnjuta något ålders-tillägg och öfrige vaktmästare endast ett ålderstillägg att utgå efter fem år, skulle sålunda förste vaktmästare komma att åtnjuta ett ålders-tillägg att utgå efter fem år och öfrige vaktmästare att utöfver det nuvarande, efter fem år utgående ålderstillägget åtnjuta ett andra ålders-tillägg att utgå efter ytterligare fem år; och torde samtliga ålders-tilläggen böra utgå under enahanda vilkor, som äro gällande i fråga om det för närvarande för vissa vaktmästare medgifna ålderstillägg. Af nuvarande vaktmästare redan tillryggalagd tjänstetid komme naturligen att räknas dem till godo i fråga om erhållande af de nya ålderstilläggen, likväl med den begränsning, som torde böra uttryckligen stadgas, att dessa ålderstillägg icke i något fall få utgå före 1899 års början.

Med åberopande af hvad jag sålunda anført, hemställer jag, efter samråd med öfriga vederbörande departementschefer, att Eders Kongl. Maj:t täcktes förslå Riksdagen

att medgifva, att å staterna för nedannämnda verk, nemligen:

Högsta domstolen,
 Justitie-, utrikes-, landtförsvars-, sjöförsvars-, civil-, finans- och ecklesiastikdepartementens afdelningar af Eders Kongl. Maj:ts kansli,
 Nedre justitierevisionen,
 Justitiekanslersemetet,
 Svea hofrätt,
 Fångvårdsstyrelsen,
 Arméförvaltningen,
 Fortifikationen,
 Marinförvaltningen,
 Kommerskollegium,
 Statistiska centralbyrån,
 Landtmäteristyrelsen,
 Landtbruksstyrelsen,
 Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen,
 Jernvägsstyrelsen,
 Öfverståthållareembetets kansli,
 Kammarkollegium,
 Statskontoret,
 Kammarrätten,
 Generalpoststyrelsen,
 Telegrafstyrelsen,
 Generaltullstyrelsen,
 Öfverintendentsemetet,
 Domänstyrelsen,
 Riksarkivet,
 Kongl. Biblioteket,

må uppföras *ej mindre* för de vaktmästare, som åtnjuta i lön 800 kronor och i tjänstgöringspenningar 300 kronor, ett åldertillägg å 100 kronor, att utgå efter fem års väl vitsordad tjänstgöring, *än äfven*, utöfver de i nämnda stater för de vaktmästare, som åtnjuta i lön 500 kronor och i tjänstgöringspenningar 200 kronor eller 300 kronor, uppförda ålderstillägg å 100 kronor hvardera, att utgå efter fem års väl vitsordad tjänstgöring, ett andra ålderstillägg likaledes å 100 kronor, att utgå efter tio års så beskaffad tjänstgöring;

att utöfver det å staten för landtförsvarsdepartementets afdelning af Eders Kongl. Maj:ts kansli för en vaktmästare å kommandoexpeditionen uppförda arvode å 750 kronor må till bemålde vaktmästare efter

fem års väl vitsordad tjenstgöring från fjerde hufvudtitelns anslag till ålderstillägg utgå ett ytterligare belopp af 100 kronor;

att för den vid fortifikationen anstälde vaktmästare må uppföras ett ålderstillägg å 100 kronor, att från fjerde hufvudtitelns anslag till ålderstillägg utgå efter fem års väl vitsordad tjenstgöring;

att, med ändring af den för vaktmästarne vid länsstyrelserna gällande aflöningsstat, i hvad denna stat afser länsstyrelsen i Stockholms län, de vid nämnda länsstyrelse anstälde vaktmästare skola ega åtnjuta ett ålderstillägg å 100 kronor efter fem års väl vitsordad tjenstgöring och ett andra ålderstillägg, likaledes å 100 kronor, efter ytterligare fem års så beskaffad tjenstgöring; samt

att utöfver det å staten för rikets allmänna kartverk för en vaktmästare uppförda arfvode å 900 kronor må till bemälde vaktmästare efter fem års väl vitsordad tjenstgöring från anslaget till rikets allmänna kartverk utgå ett ytterligare belopp af 100 kronor;

allt med iakttagande att samtliga sålunda föreslagna ålderstillägg skola utgå under samma vilkor, som för åtnjutande af redan medgifna ålderstillägg äro bestämda, samt att de nya ålderstilläggen och förhöjda arfvodena icke i något fall få utgå före 1899 års början.

Beträffande patent- och registreringsverket läser chefen för civildepartementet, som, enligt hvad jag erfarit, har för afsigt att föreslå framställning till Riksdagen om tjenstemäns och betjentes i verket uppförande å ordinarie stat, dervid komma att hemställa om enahanda förbättring i de vid verket anstälde vaktmästares löneförmåner, som nu blifvit af mig för vaktmästarne i högsta domstolen m. fl. föreslagen.

Hvad föredragande departementschefen i detta ärende hemställt, deruti statsrådets öfriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen bifalla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan litt. — vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:
Richard Hägglöf.